

גליון מס' 48

ב"ה, ערב ראש השנה ה'תשפ"א

כִּי קָרוֹב

בלימוד החסידות ובדרכי החסידות

רִשְׁמוֹנֵי קוֹל שׁוֹפָר

תיאור אותנטי ורווי הוד של
הגה"ח הרב דוד חנזין זצ"ל,
על מעמד התקיעות ורגעים
נפלאים בחצרו של הרבי זי"ע

עדכוני חב"ד;

הרב חנזין (שני
מימין) בעת תקיעת
שופר בעיצומה של
הטיסה לחצר הרבי
בחוודש אלול תשי"ז

הצדיק

נגד המשכילים

קטעים ממאבקו ההירואי
של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק
נגד השלטון וגזרותיו

מלכיות

זכרונות, שיפורות

מיוחד: מילי דחסידותא אודות
סוגיית ראש השנה הנלמדת
בימים אלו בדף היומי

בבקרית

רועה עדרו

הגה"ח הרב יחזקאל סופר
שליט"א במבט מקורי
על יום הדין, ראש השנה

'כי קרוב' מצורף לעיתון בקהילה
ונפוץ ב-60,000 עותקים בכל מוקדי הציבור החרדי בארץ

מנה אחת אפיים

לפנינו קטעים מרתקים מתוך הסדרה 'שבעה רועים' בהוצאת מעיינות, לתולדותיהם של אדמו"רי חב"ד בשפה שווה לכל נפש, מאת **בנימין ליפקין ויאיר ויינשטוק**, הנמצאת בימים אלו בשלבי עריכה מתקדמים • הפעם שביבים מתוך הפרק העוסק בוועידה הגדולה בפטרבורג בה ניצח כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק' זי"ע את השלטון ומקסרגיו • **מוגש לקראת ערב ראש השנה שבו חל יום הולדתו**

שביבים מחדר
העריכה של הסדרה

שבעה רועים

ההשכלה, תוך חמישים שנה תהיה הפיכה נגד השלטון!".

ניקולאי, לבוש בגדי הפקיד, שמע את הדברים וזה הספיק לו לחרוץ את דינו של רבנו כמורד במלכות. הוא רימז באצבעו והרמז היה מובן – להוציא את רבנו ה'צמח צדק' אל בית האסורים שם יודן כמורד במלכות שסופו ידוע. סיפר הגנרל לחסיד: "אני הייתי זה שהופקד להוביל את הרבי ה'צמח צדק' לבית האסורים אולם רגע לפני ביקש ממני הרבי שאתן לו שהות קצרה לומר וידוי ולהתכונן לנורא מכל. נתתי לו. ובסוף אותה שהות הצילה את חייו, כי בעודי שווה שם כבר חזר בו ניקולאי ההפכפך והחליט להשאיר את ה'צמח צדק' בוועידה. באותה שעה בירכני הרבי שאזכה לעלות לגדולה. מאז אני רק עולה ועולה מדרגה לדרגה."

מובן שהקצין שחרר את החסיד המבוהל מבלי לעולל לו כל רע (רשימות דברים).

בפעם הראשונה בה נכנס ניקולאי פנימה לבוש בבגדי גנרל רגיל, כמעט איש מהנוכחים לא ידע שזהו הצאר הצורך בעצמו. מיהר רבנו לקום ממקומו ולברך ברכת 'שתנן מכבודו לבשר ודם'. השרים שאלו את שטרן, נציג המשכילים, לפשר הנהגתו של רבנו ה'צמח צדק' והלה ביאר להם כי בירך על הגנרל הנכנס את הברכה שמברכים על מלך. "אם כן, מורד במלכות אתה?" פנו השרים באשמה חמורה סבר אל רבנו. ורבנו השיבם: "הרגשתי בכניסתי את עול המלכות". ואכן התברר שהגנרל המסב עמם אינו אחר מאשר הצאר הרשע (רשימות היום).

מופת' כפול שניים

הגאון רבי יצחק מוואלוז'ין זי"ע סיפר בהשתאות ככלות ימי הוועידה את המעשייה הבאה:

באחד הדיונים, ברצות השרים להראות את תורת ישראל כתורה השונאת את הגויים ועל-ידי כך לכונן עלילות על תורת ישראל, הביאו את דברי המדרש: "טוב שבגויים הרוג". ושאלו את רבנו ה'צמח צדק' לפשרם של דברים. האומנם? צריך להרוג כל גוי, גם אם הוא הטוב שבהם?

רבנו ה'צמח צדק' החווה לעברו של רבי יצחק וביקשו: השב להם. הסביר להם הגאון מוואלוז'ין בדרך מקורית: "בנוסח המקורי של דברי המדרש היה כתוב 'טוב שבגויים קטול', והכוונה הייתה על הנוצרים הנקראים קתולים, וזה הכוונה שהטוב שבגויים הוא זה הקטול-קתולי. רק כשהדפיסו מאוחר יותר את דברי המדרש מחדש, לא הבין המדפיס את הדברים לאשורם, הוא חשב ש'קטול' מלשון קטילה ולכן שינה ל'הרוג'."

התשובה הייתה כה גאונית עד שהשואלים עצמם התבלבלו אבל שאלו: "וכי יש הוכחה לדברך?"

השיבם רבנו ה'צמח צדק': "כן. המדרש הישן והעתיק הנדפס בדפוס פלוגי, בו מופיעה הגרסה המקורית והיותו ובאוצר הספרים המלכותי ישנם ספרים נדירים ביותר, מציע אני שיחפשו שם וימצאוהו". ואכן, יצאו לתור אחר הכרך העתיק והוא נמצא ונמצא גם שכתוב בו – טוב שבגויים קטול, ממש כדברי הגאון מוואלוז'ין.

ותשקט המהומה.

סיים הגאון מוואלוז'ין: "שני מופתים ראיתי כאן. ראשון – שהרבי השפיע למוחי את התשובה. הוא עצמו חשב עליה אבל לא רצה להגיד אותה מסיבותיו שלו ועל כן הוא פשוט העביר לי את המחשבה, כך הרגשתי בפועל, כי מעצמי לא חשבתי על כך. והמופת השני – שככל שנברתי בדפוסים ישנים לא מצאתי דפוס אחד שרשום בו 'קטול' ואין זה אלא שמופת עשה הרבי שייכתב באותו מדרש 'קטול' (ליקוטי סיפורים).

רשמית הייתה זו ועידה אליה הוזמנו נציגי היהודים מכל הזרמים ואשר בה ידונו אודות החינוך הטהור. בלתי רשמית הייתה זו מזימה נוראית להפיל את רבנו ה'צמח צדק' בפח יקוש, על-ידי שיגרמו לו לדבר נגד הממשלה או הצאר וכך יוכלו להיטפל אל הוד קדושתו ברשעות. בנוסף, תוכנן לקיים את הוועידה במהירות רבה ולהכריח את המתוועדים החשובים לחתום ולהסכים לכל דרישות המשכילים, ישמרנו הא-ל (הצמח צדק – חיים ופעלו, עמ' 47).

ארבעה אנשים הוזמנו להשתתף בוועידה בשנת תר"ג, בפטרבורג האימתנית. השתתפות שהיא חובה: נציג החסידים – רבנו ה'צמח צדק'. נציג הליטאים – הגאון רבי יצחק (איצ'לה) מוואלוז'ין. נציג חסידי פולין – הנגיד רבי ישראל הלפרן. ואילו המשכילים העמידו נציג מטעמם את המשכיל בצלאל שטרן, מנהל בית הספר המשכילי באודסה (בית רבי, פ"ג).

כאשר קיבל רבנו ה'צמח צדק' את ההזמנה-גזירה שעליו להגיע במועד הנקוב לפטרבורג, הוא שלח אגרת אל הגביר החסיד ר' שמריהו פייטלסון מליעפלי שיגיע אליו לליובאוויטש ויתלווה אליו למסעו, להיות לו לפה ולמליץ. רבנו ביקש אף את בנו, הרה"ק רבי יהודה לייב זי"ע, שיצטרף אליו למסע הרה גורל זה (בית רבי, שם).

הוועידה מתארכת

בחודש סיוון שנת תר"ג הגיע רבנו להשתתף בוועידת פטרבורג. אם בתחילה תכננו המשכילים ושותפיהם בממשלה שהוועידה כולה תימשך כארבעה ימים, כשבאותם ימים יצליחו להכריח את נציגי היהדות החרדית והנאמנה, לחתום על כל מאווייהם ולצאת לנפנף שהנה, גם גדולי ישראל ענו ואמרו אמן (בעל כרחם) על מזימותיהם – רבנו התגלה כצור חלמיש וניהל מלחמת חורמה מסוכנת.

בסופו של דבר התנהלת הוועידה ימים רבים והתמשכה על פני תשעה שבועות (רשימות היום, תרח"צ).

כך מתוארת לחימתו של רבנו ה'צמח צדק' באותה וועידה: "רבנו היה ראש המדברים בכל דבר, וברוח מבינתו וחוכמתו האלוהית השיב על כל דבר ודבר בדברים המתקבלים... והיה עומד על דעתו, דעת תורה, שלא יזוז מענייני דת תורתו הקדושה אף זיז כל-שהוא" (בית רבי פ"ג).

הצאר בתחפושת

סיפור מעניין המגלה טפח מה'ריתחא' שלהט בדיוני הוועד סופר לאחד מחסידיו של רבנו מהר"ש על-ידי בעל המעשה עצמו.

היה זה כאשר רבנו מהר"ש ביקש מאחד מחסידיו שלעיסוקן אושר לו להיכנס לפטרבורג, שיסור אל הארכיון הממשלתי, כשהוא מציץ בפניו לאיזה חדר יכנס ולאיזה מדף ייגש, שם מונח תיק החקירה של רבנו הזקן, וייקחנה ויביאהו אליו. החסיד עשה כאשר ציווהו רבו, אולם תוך כדי הגניבה הוא נתפס על-ידי גנרל עמוס מדליות והבין שסופו קר.

במילים חדרות סיפר לגנרל ש'רבי שניאורסון' מליובאוויטש שלחו הנה להביא לו את התיק הזה ואף כיוונו ברוח קדשו אנה ייגש במדויק.

כשמוע הגנרל את שמו של רבנו מהר"ש, מילאה אותו חרדת-קודש וסיפר כי היה חייל פשוט ושהה במהלך דיוני הוועידה בפטרבורג. הצאר ניקולאי הרשע, כדרכו ללבוש בגדים פשוטים ולהתעורר במקומות שונים כאזרח פשוט, הגיע וישב גם הוא בוועידות, משל הוא פקיד מן הפקידים. באחד הדיונים הזהיר רבנו ה'צמח צדק' – דרך המתורגמן ר' שמריהו – מפני החדרת לימודי ההשכלה בתלמוד-התורה והוסיף איום הוראי: "אם יכניסו כעת את השינויים של

כ"א - כ"ז אלול ה'תש"פ

ב"ה

שנת ברכה והצלחה כל המשפחה

מבון "אור החסידות" מזמין אתכם להיות שותפים
בהפצת הקונטרסים השבועיים 'לקראת שבת' למשך השנה הקרובה - תשפ"א
בין התורמים תתקיים הגרלה חסרת תקדים:

10 משפחות יזכו בדולרים שניתנו מידו הק'
של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע

כל משפחה זוכה בדולרים כפי סך הנפשות במשפחה (הורים וילדים, כולל ילדים נשואים)

5000 ₪ 120 כרטיסי הגרלה (עד 12 תשלומים) שותפות בסך 10,000 חוברות	1800 ₪ 30 כרטיסי הגרלה (עד 12 תשלומים) שותפות בסך 3600 חוברות	770 ₪ 10 כרטיסי הגרלה (עד 8 תשלומים) שותפות בסך 1500 חוברות	300 ₪ 3 כרטיסי הגרלה (עד 5 תשלומים) שותפות בסך 600 חוברות	180 ₪ כרטיס הגרלה (עד 2 תשלומים) שותפות בסך 360 חוברות
--	---	---	---	--

בתרומה של 24,000 ₪ (עד 12 תשלומים) מקבלים ללא הגרלה
דולרים שנתקבלו מידו הק' של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש כפי סך הנפשות במשפחה
(הורים וילדים, כולל ילדים נשואים)

03.374.5979 להשתתפות
חייגו בעת:

הרבי בעת 'התרת נדרים' בערב ראש השנה. עומד רביעי מימין: הגה"ח הרב דוד חנוני זצ"ל, אב"ד בית דין רבני חב"ד באה"ק, יושב משמאל ראשון: הגה"ח הרב קלמן מאראלו זצ"ל, אב"ד בד"צ קראון הייטס.

ה

משמש כאב"ד למספר חודשים). לאחר פטירתם, נשאר הוא אב בית הדין עד יומו האחרון. נפטר בגיל 93 ביי"ט תמוז שנת תשס"ג. ברשימה שלפנינו, מספר הרב חנוני על ביקורו הראשון אצל הרבי, בשנת תשי"ח.

מאז זכה הרב חנוני לנסוע אל הרבי פעמים רבות, ובכל ביקור, למרות צניעותו וענוותנותו, שימשה דמותו הייחודית לאברכים ולבחורים הצעירים דוגמה-חיה ודמות-מופת של רב חסידי ששוקד יומם ולילה על לימוד התורה, מתפלל בחיות ובהתלהבות, עוסק בצורכי-ציבור באמונה ומטה את מוחו ולבו לקלוט כל תנועה וכל הגה של הרבי זכותו תגן עלינו.

וכך מתאר הרב חנוני:

הבעתי רצוני לנסוע לרבי

ביום השלישי בערב, אור ל'ד' באלול תשי"ח, היה עליי להתייעץ בדחיפות עם כבוד קדושת הרבי (שליט"א) בעניינים הנוגעים לרשת החינוך של חב"ד בארץ ישראל. זה היה זמן מועט לאחר שקיבלנו את פקודת הרבי בפסוק: "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה". הרבי תבע מאתנו בתוקף להרחיב את רשת בתי-הספר של חב"ד ולפתוח בתי-ספר גם במקומות יישוב מרוחקים ביותר.

הרבי אף העביר הוראה לכמה אברכים בעלי משפחה, וצעירים רווקים, להתפנות מכל ענייניהם ולצאת מיד להקים בתי-ספר במרחבי הנגב ועמקי-זרעאל, ובזאת יקיימו את הקריאה "ופרצת" בפועל ממש. כמובן, כל אלה שהרבי קרא בשמותם, לא היססו אפילו רגע-קט. הם נטלו מיד את בני משפחותיהם, קיבלו חופש

גאון החסיד הרב דוד חנוני זצ"ל נולד בשנת תרע"א בעיר קונוטופ שבאוקראינה למשפחה חסידית נודעת. בגיל 18 משפחתו עברה דירה למוסקבה, שם הכיר הרב חנוני את רב העיר הגאון ר' אבא גולדפיין (חתנו של הרוגאצ'ובר) ולמד עמו בקביעות. הרב חנוני נחשב כבר מנעוריו לעילוי גדול ולבקי בש"ס.

בפתק שנמצא בכתב ידו הוא כותב, בין היתר: "בחמשה עשר בשבט שנת תר"ץ סיימתי בפעם הראשונה ש"ס תלמוד בבלי, בט"ו סיון שנת תרצ"א סיימתי בע"ה ש"ס בבלי פעם השנייה". בשנת תרצ"ד, לקראת עלייתו לארץ, ערך הרב חנוני סיום הש"ס בפעם השלישית.

בשנת תש"ג נישא עם בת הגאון רבי אריה ספיר, אב"ד בפתח תקווה, ועבר להתגורר בפתח תקווה. הרב חנוני התמנה למשגיח ואחד מראשי הישיבה בישיבת תומכי תמימים בתל אביב, לצד מי שנודע לימים כבעל ה'נתיבות שלום' מסלונים והגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, לימים מראשי ישיבת פוניבז'.

בשנת תשי"א, עם התחלת עלות הרבי על כס ההנהגה, נקשר אליו הרב חנוני בחבלי עבודת אהבה, והתבקש על ידו לייסד את רשת בתי הספר התורניים 'אהלי יוסף יצחק' ברחבי ארץ ישראל ולנהלם. בתי הספר שהיו מיועדים לכלל הציבור, קירבו משפחות רבות והצילו את ילדיהם מחינוך חילוני. במשך 25 שנה עמד הרב חנוני בראשות ההנהלה של בתי הספר הרבים של ה'רשת'.

בשנת תשל"ו הוקם בית דין רבני חב"ד והרב חנוני התמנה לחבר בו. לאחר פטירת הרב שלמה יוסף זיין שכיחן כאב"ד, התמנה הרב חנוני לאב"ד לצד הרב טרבניק והרב קולאשר (כשכל אחד מהם

הרב המלך החדש

לפנינו תיאור מיוחד, עשיר
ואותנטי של הגאון רבי
דוד חנוך זצ"ל, אב בית
דין רבני חב"ד, על חודש
תשרי בצילו של הרבי
מליובאוויטש זי"ע

הראשי של הרבנות הראשית לארץ-ישראל, פניתי אל הקונסוליה
האמריקנית בתל-אביב וכאן נתנו לי מיד את הווזיה.

שיחת רעים חסידית במטוס

יצאתי במטוס מלוד, כשכמה מאנשי שלומנו באים להיפרד ממני
בשדה-התעופה. טסנו לרומא ומשם לפאריס. בעת שהמטוס חנה
בשדה-התעופה בפאריס, הבחנתי לפתע ברב החסיד ר' ניסן נמנוב,
המשפיע של קהילת ליובאוויטש בעיר זו. עד מהרה נודע לי, כי גם
הוא נוסע אל הרבי ובאותו מטוס בו נוסע אני.

סידרנו שנשב זה על יד זה וכאשר המריא המטוס מפאריס והחל
חוצה את האטלנטיק, כבר היינו שקועים שנינו בשיחת-חסידים
חב"דית נלהבת. שמחתי לשמוע מפי ר' ניסן על חיי אנ"ש בפאריז.
הוא אף סיפר לי, כי זה מקרוב נוסדה ישיבה של ליובאוויטש
בצרפת. סיפרתי לו משלום-אחים בארץ-ישראל ומהנעשה בישיבות
ובמוסדות החינוך.

הפגישה עם ר' ניסן שי' היתה לי לעזר רב, שכן בו בזמן שלי היתה
זאת הנסיעה הראשונה אל הרבי, היתה זאת נסיעתו השלישית. הוא
סיפר לי פרטים רבים על בית הרבי ובמשך כל שעות הטיסה בילינו
בדברי-תורה ובשיחת-רעים מועילה.

ביום שישי ערב שבת-קודש ניצבים, בערך בשעה שתיים-עשרה
בצהריים, נחת מטוסנו בניו-יורק. מיד כשירדתי מן המטוס הבחנתי
בקבוצת אברכים מצעירי-אגודת-חב"ד, שבאו להקביל פנינו.
כעבור שעה קלה ישבנו במכוניתו הפרטית של אחד האברכים

ללא תשלום ממקומות עבודתם ועברו מן הערים הגדולות אל
הכפרים ויישובי העולים הרחוקים ושם החלו בחינוך הבנים והבנות
לתורה.

מאחר שהדבר אשר אודותיו רציתי לשמוע את חוות-דעת הרבי היה
דחוף ביותר, הזמנתי שיחה טלפונית (כפי שהיה מקובל באותם
ימים) מברוקלין למקום מגוריי בפתח-תקווה. אולם כמה שעות
לפני שהשיגו את הקשר הודיעו לי שעלי לנהל את השיחה מתל-
אביב. דיברתי טלפונית כעשר דקות. השיחה התנהלה עם הרב
חיים-מרדכי חודקוב, מזכיר הרבי ושל "המרכז לענייני חינוך". הוא
הבטיח לי להביא את הדברים בפני הרבי. תוך כדי השיחה הישירה
עם ברוקלין, נתעוררו בי געגועים עזים ביותר לבקר אצל הרבי.

זה מזמן חשבתי לנסוע אל הרבי אבל נתעכבתי עד כה מסיבות
שונות. עתה חשתי משיכה עזה לראות את פני הרבי ובתום השיחה
הבעתי משאלתי בפני הרב חודקוב, שאני רוצה להיות אצל הרבי
בחודש תשרי. הרב חודקוב ענה לי, שישאל על כך את הרבי.
הודיתי לו והמתנתי לתשובה.

כעבור שבוע ימים קיבלתי לביתי 'אפי-דיוויט' – כלומר דרישה
לבוא לאמריקה לביקור, שנשלח ממחלת השיחה מבית הרבי.
היה ברור שהרבי ענה למשאלתי בחיוב. עד אותה שעה לא היה
בידי לא דרכון ולא יתר הדברים לצורך הנסיעה. הלכתי למשרדים
המתאימים בפתח-תקווה וברמלה ובכל מקום קיבלו אותי בסבר
פנים יפות מאוד ומיהרו להיענות לבקשותיי. הרגשתי, כי ממש מן
השמים מסייעים עמי בנסיעתי.

עברו רק יומיים מאז התחלתי לטפל בדבר וכבר היו בידי כל הניירות
מוכנים. בהמלצתו של הרב יצחק-אלימלך וולגלרנטר, המזכיר

ונסענו לעבר איסטון-פארקוויי בברוקלין.

בינתיים שמעתי, כי הרבי יצא לבקר ליד האוהל של הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק, נשמתו בגנוי מרומים. הרבי התעכב ליד האוהל של הרבי-החיות זמן רב וחזר העירה סמוך לכניסת השבת.

נודע לי, כי זה היה ביקורו השני באותו שבוע אצל האוהל. בפעם הראשונה ביקר ביום א' דסליחות.

שמחה עילאה ופשטות עצומה

כשכולי נפעם ונרגש נכנסתי בערב שבת בין השמשות לבית-המדרש. הבית היה מלא מפה אל פה. ליד השולחנות ישבו חסידים זקנים ובחורי הישיבה והקשיבו למאמר בדברי חסידות שחזר האב"ד העילוי ר' יואל כהן ש"י. הוא חזר על מאמרו של הרבי מ"ב תמוז, דיבור המתחיל: "ופרצת".

יש שם שתי דלתות לצד מזרח שדרכן נכנס הרבי לבית-המדרש. אלא, שכניסתו בשבת אינה ככניסתו בימות החול. בשבת נכנס הרבי מהדלת אשר לצד דרום.

רטט עבר בכל גופי כאשר נפתחה הדלת ונתגלתה דמותו של הרבי. קור וחום החלו משמשים בי בערבוביה. נעצתי מבטי ברבי וריכזתי את עצמי לבל אאבד שום תנועה מתנועותיו. ראיתי את הרבי עובר בזריזות אל מקום ישיבתו הקבוע. זה המקום שנקבע לישיבתו עוד בשנת תש"א עם הגיעו לאמריקה. הרבי יושב סמוך לשולחן ארוך ולפניו דיומר (סטנדר בלע"ז). כאשר הוא קם לשמונה-עשרה מזיזים קמעא את השולחן הצידה.

הסתכלתי היטב היטב בדמות דיוקנו, כשאני עומד מחריש ומשתאה למראה חזונו המופלאה. יש בפני הרבי מין מבע מיוחד של שמחה עילאה ופשטות עצומה, כאחד. מזיגה של דחילו-ורחימו עם שמחה וטוב לבב. פשוט אין לשער כמה הוד ורוממות שופעת הדמות, כל כמה שמרבים להסתכל בה. ראיתי בימי שני חיי כמה וכמה גדולים וצדיקים – הבעה כזאת טרם ראיתי. הכל בלי כל בליטות וכלי שום תנועה. פשטות וחביבות. חום מלטף ואש יוקדת. הוא ישוב בלי להתנועע, מבטו מרוכז בסידור התפילה שלפניו והוא מתפלל בדבקות מרוממת כל רואה. הוא מתפלל עם הציבור ובתוך הציבור ועם זאת ניתן להבחין עד כמה עליון ומקודש הוא בתפילתו, בלי שנראים מצידו איזה שהם סימנים או תנועות לכך.

בשבת בבוקר לפני תפילת שחרית הרבי יצא מחדרו לבית-המדרש ואמר תהילים עם כל הקהל. היה קהל גדול מאוד. הרבי אומר תהילים מתוך ספר התהילים הנדפס עם הפירוש "יהל אור" של בעל ה"צמח-צדק". אמירת התהילים היא בהתרגשות גדולה מאוד. שפתי הרבי נעות במרץ רב אבל גופו אינו זע, רק גון פניו משתנה חליפות ומראה על סערת הנפש. רואים איך הוא מרדף את הדפים של ספר התהילים וניכרת מזה גודל התרגשותו.

בעת קריאת התורה הרבי עולה לתורה ב"מפטיר". הוא קורא את ההפטרה תוך בכי. מאחר שעליתי לתורה ב"שביעי" עמדתי סמוך לרבי, כשהוא עלה ל"מפטיר". הדוחק היה גדול מאוד. הקהל נדחק לעבר הבמה. נאלצתי להיאחז בכל כוחותי בשולחן לבל יזיזוני ממקומי. בקולו של הרבי מורגש ניסיון להתאפק מבכי. רואים שהוא עושה הכל להתגבר, אבל הבכי פורץ מאליו.

לאחר התפילה יש הפסקה של שעה קלה עד לתחילת ההתנועות, במהלך השעה הזו רובו של הקהל לא יוצא מבית המדרש ומשתדלים לתפוס מקומות קרובים לרבי. הרבי נכנס, יושב אצל השולחן ומאחוריו יושבים זקני הרבנים. מקומו של הרבי גבוה במקצת משאר המקומות. לאחר הקידוש וטעימה מהמזונות מתכונן הרבי לאמירת המאמר. נודמן לי לעמוד מקרוב והבחנתי, כי בעת אמירת ה"מאמר" החזיק הרבי מטפחת בידי וגלגלה מסביב לכף היד, כפי שנהגו גם נשיאי חב"ד נשמתם-עדין. מובן שהוא מחזיק את המטפחת מתחת לשולחן ומי שעומד קצת בריחוק אינו מרגיש בה.

אין בכוחי לתאר את מראהו של הרבי בשעת אמירת המאמר. הרי לכאורה ראיתי את הרבי בתפילה? אבל כאן עניין אחר לגמרי, וזאת

פשוט קשה לתאר בחרט אנוש. צבעי הפנים של הרבי, אופן ישיבתו, קולו ותנועותיו – כל כך עזים שלא ייתכן כלל לתארם במילים. הרבי פותח את עיניו וסוקר במבט חודר את כל הקהל כולו. כל אחד ואחד מרגיש כאילו הביט הרבי רק בו ומבטו נכנס עד לנקודה הפנימית ביותר של נפשו. והנה עוצם הרבי את עיניו. הגבות כמו נפרשות מעל העיניים ללא קיפול, והרושם של עצימת עיניים אינו פחות מהרושם שעושה, כשהוא מביט בעיניו הפקוחות.

אחרי מנחה נשאר הקהל במקום. למרות שרוב הציבור הספיק רק לקדש על היין ולטעום חתיכה קטנה של 'מזונות', אין איש זז מן המקום, אלא יושבים וחוזרים על ה"מאמר" של הרבי, שנאמר בשעת הקידוש. רק אחר כך הלכנו לסעודת שבת באכסניה שלנו ומיהרנו לחזור לתפילת מנחה.

"הכל בלי כל בליטות וכלי שום תנועה. פשטות וחביבות. חום מלטף ואש יוקדת. הוא ישוב בלי להתנועע, מבטו מרוכז בסידור התפילה שלפניו והוא מתפלל בדבקות מרוממת כל רואה"

פסוקי התקיעות בניגון ובבכייה

רוממות עילאית הורגשה בראש-השנה. רוממות זו הורגשה מבעוד יום, בערב ראש-השנה, כאשר הרבי קיבל מהקהל פדיון-נפש. מאות אנשים עברו לפניו בסך ומסרו את ה"פדיון". אחרי כן נמסר הפדיון-הכללי. לאחר קבלת הפדיון נסע הרבי אל האוהל של האדמו"ר רבי יוסף יצחק נשמתו עדין. הרבי קרא ליד האוהל את השמות מתוך רשימות שהיו בידיו.

במעריב של ליל א' דראש-השנה הבחינו הנוכחים בבית-המדרש כי הרבי יושב תפוס בשרעפיו, וקל היה להכיר כי הוא מרחף במחשבותיו בעולמות העליונים. לאחר התפילה בירך הרבי את הקהל ב"לשנה טובה תיכתבו ותיחתמו". מישוהו מתוך הקהל ענה: "גם אתם".

שעות ארוכות לפני תפילת שחרית, כבר מאמצע הלילה מתחילים לתפוס מקומות להיות קרובים לרבי בעת התקיעות. לפני התקיעות הביאו חבילות-חבילות של "פתקאות" שהגיעו מכל רחבי תבל לפני החג והן הונחו לפניו על הבימה. כאשר עלה על הבימה לתקיעות כיסה בטליתו את פניו יחד עם חבילות הפתקאות ונשמע קולו כשהוא בוכה. גם "למנצח לבני קורח" והפסוקים שלפני התקיעות נאמרו בניגון מיוחד ובבכייה גדולה של התרגשות. בעת התקיעות עצמן היה רגוע, מהפסוקים שלפני התקיעות עד התקיעות ניכרה אצלו השתנות גדולה – הוא עבר לפתע מהתרגשות עצומה לשלווה.

ל"תשליך" הלך כל הקהל הגדול בשורה ארוכה ומסודרת. בראש השורה צעד הרבי, כשלידו הרב חודקוב. אחרי כן צעדו תינוקות של בית רבן ואחרי כן בחורי הישיבות ואחריהם קהל החסידים. בכל שעת המצעד – הלך וחזר – נפסקה התנועה ומשני עברי הרחוב עמדו המונים והביטו במבטי הערצה על הצועדים.

יחידות בת שעתיים תמימות

אחד הדברים המפליאים ביותר הוא סדר הזמנים של הרבי. קשה בכלל להבין כיצד מתחלק אצלו הזמן. מה שרואים בעין הוא, שכל רגע ורגע יקר בעיניו ביותר והוא ממלא את כל שעותיו ורגעיו בענייניו, בסדר ודייקנות נפלאים.

הלילות של ימי א' ג' וה' בשבוע – הם זמן של "יחידות". וזה ללא הגבלה. בלילות אלה מכניסים לרבי רשימה הכוללת כחמישים-שישים שמות של מבקשים להתקבל ל"יחידות" וכולם נכנסים אליו באותו הלילה. יש לילות שהרבי מתחיל לקבל ל"יחידות" בשעה שמונה בערב והוא מקבל עד שמונה בבוקר. שתיים-עשרה שעות רצופות (!), נכנסים ויוצאים לחדרו אנשים וכל אחד ואחד מתעכב אצלו לשיחה – מי ממושכת יותר ומי פחות. כך היה בכל עשרת ימי תשובה, שאז רבו מאוד הבאים ל"יחידות" גם מאנשי אמריקה וקנדה וגם מאלה שבאו במיוחד מעבר לים.

היית ב"יחידות" שעתיים תמימות. מרבע לשלוש אחרי חצות הלילה עד רבע לחמש לפנות בוקר. מובן שחלק ניכר של השיחה בעת ה"יחידות" הוקדש לענייני הרשת של בתי-ספר חב"ד בארצנו הקדושה ("רשת אוהלי יוסף יצחק"). הרבי מכיר את הבעיות של כל בית-ספר ובית-ספר והוא מתעניין בפרטים הפעוטים ביותר. בדבריו על ה"רשת" נוהג הרבי לומר: "החזיקו עצמכם ברשת" – היינו שלא אנו נושאים את ה"רשת" אלא היא נושאת אותנו בבחינת "ארון נושא את נושאי".

כדי לקבל מושג עד-כמה מחושב זמנו של הרבי אספר מה ששמעתי מפי אנ"ש. בח"י אלול היתה התוועדות בלתי צפויה מראש, לא ידעו שהרבי יצא מחדרו להתוועד והוא יצא לפתע להתוועדות של שלוש שעות. סמוך לחג הסוכות העיר הרבי, כבדרך-אגב ואמר: "עדיין לא גביתי את אותן שלוש השעות". מכאן יכולים אנו להבין

חלה לילדה החולה

ביום השני דראש-השנה לקראת סוף היום, כ-20 דקות לפני השקיעה, נערכה התוועדות – כנהוג אצל אדמו"רי חב"ד – עם נטילת ידיים.

תוך כדי הסעודה הבחנתי באיש פשוט אחד, שלא מאנ"ש, שנכנס בצעדים תקיפים והתייצב על הבמה. הרבי הבחין בו וסקר אותו במבטיו. האיש החזיק בידיו ילדה קטנה. לפתע פרס הרבי פרוסה של חלה ומסר אותה לאיש זה. האיש האכיל את החלה לתינוקת. כחצי שעה לאחר מכן ניגש רב אחד מאנ"ש לומר "לחיים" והרבי חזר ופרס פרוסה של חלה ונתן לאותו רב.

כל העניין היה תמוה בעיניי ולא ידעתי פשרו. בינתיים הבחנתי איך הרבי סוקר במבטיו את הקהל העצום, עונה לכל אחד ואחד "לחיים" ואיש אינו נעלם ממבטיו החודרים.

לאחר ראש השנה נודע לי הרבר. האיש הזה, שבא עם הילדה, אינו חסיד. יהודי ארץ-ישראלי, שבא לאמריקה עם הילדה, כדי שינתחנה לאחר שנתגלה כי היא אילמת. הניתוח בוצע, אולם כמה ימים לאחר מכן התעורר חשש קשה לחיי הילדה. הרופאים אמרו נואש. מישוהו יעץ לאיש זה שייכנס אל הרבי. האיש בא בשברון לב אל הרבי ושפך לפניו את מרשיחו. הרבי ציווה לו לפנות אל רופא מסויים. האיש עשה כן והילדה ניצלה. לא עברו אלא ימים מספר בלבד מאז החל לטפל בה אותו רופא, והילדה פתחה פיה ואמרה: "אבא". בראש-השנה בא האיש אל הרבי והביא עמו את הילדה ואז כיבדו הרבי בפרוסת חלה.

והנה בשעה שהרבי מסר את החלה לילדה נפל פירור של חלה מאותה פרוסה. אותו רב ראה זאת ומיהר להרים את הפירור, אבל הרבי רמז לו למסור גם פירור זה לילדה. וכאשר קם לומר "לחיים" נתן גם לו הרבי פרוסת חלה.

לאחר "הבדלה" מחלק הרבי כוס של ברכה. אז עובר לפניו הקהל וכל אחד מקבל קצת יין מכוסו. גלונים של יין נשפכים בשעת מעשה, כי רבים רבים הם העוברים לפני הרבי אותה שעה. ביניהם רבים הבאים במיוחד למעמד זה, כדי לזכות בכוס של ברכה מידי הרבי.

ספר ארחות אהרן

אור ועבודת המועדים

ליומי הרחמים והסליחות ומועדי האיתנים
חודשי אלול ותשרי

מכון שידות קודש ומעשרים את הלכות סאת אהרן של ישראל

כ"ק מרן אדמו"ר
מפינסק קארלין ויע"א

ספר יסוד ללימוד אופן עבודת ה' ביום האיתנים על פי תורת החסידות
מדרגה שני (ספארת והנהגות) (סוף ומסור ל' ענינים) ספארת מאות ענינים

להשיג בחנויות הספרים - להזמנות עד הבית, מכון מטה אהרן טל. 05271-41446

הספר

- שיפור ויכתיב את לכתב ולכתב כנר באור ועבודת חסידים הקדושים.
- שילוח אהרן בחדרם נאמנה על כל פרטי העבודה שבהם.
- הצטרף לאילנים המונגנים את נפשים בלימוד מונע בספר מרוב זמ.

אם יתקע שופר

בנימין ליפקין

באותם רגעים טמירים: הרבי עכשיו עושה סדרים בעולמות העליונים. כשהשופרות היו מסודרים בסופו של דבר בצורה שהרבי רצה – הרבי הסיט את הטלית מעל ראשו והטיל את עצמו על הבמה כשהטלית מכסה את הכול. אותו, את שקי הפדיונות ואת השופרות. למרות הצפיפות הרבה – השקט היה מדהים. יכולת לשמוע רק את המאווררים. איש לא הוציא הגה מפיו. אלו שעומדים קרוב יכולים היו יכולים לשמוע את הרבי בכייו בעת תנועה הדומה לניגון חסידי חרישי.

המעמד הזה נמשך דקות אחדות, בעוד דממת קודש שולטת על כל חללו של בית המדרש השרוי עתה כולו בציפייה דרוכה לשמע קולו של הרבי.

הרבי בעת עלייה לתורה בחול המועד על הבימה שעליה גם היה תוקע בשופר בראש השנה

תזזית כלשהי נראית בטלית המכוסה. פניו הקדושות של הרבי מתגלות. מאוימות. הרבי מתאמץ להסדיר את הטלית על שתי כתפיו. עתה נראות פניו הקדושות. עיניו הקדושות אדומות.

והקול, קולו של הרבי, בוקע לראשונה בטון של הכרזה: "למנצח לבני קורח מזמור". שבע פעמים של אמירת "למנצח" כובשת את חלל בית המדרש. שוב מכסה הרבי את פניו הקדושות בטלית. איש אינו יכול לדעת את אשר מתחולל עתה מבעד לטלית.

שניות אחדות לאחר שנראה כי אחרון המתפללים סיים את אמירתו, מרים הרבי את ראשו הקדוש ומסדיר את טליתו. אזבועו הקדושה נתונה בסידור, שעה שמפיו הקדוש יוצאת ההכרזה, בניגון הידוע, בטון מתמשך: "מן המיצר קראתי י-ה, ענני במרחב י-ה". והקהל, באותו ניגון, חוזר באמירתו פסוק בפסוק על פסוקי קר"ע שט"ן.

בשנים האחרונות, בהגיע הרבי לפסוק "ערוך עבדך לטוב", מטה היה הקהל את אוזנו באופן מיוחד. איש אינו יכול למחות מדיכרונו את הצורה שבה אמר הרבי את הפסוק בראש השנה תשמ"ח, השנה שבה, בכ"ב בשבט, נסתלקה הרבנית הצדקנית ע"ה. בהגיעו למילים "אל יעשקוני זדים", הרחיב הרבי את המילה "אל" וכמו כפל אותה, בטון מתמשך, אשר רק לימים הבינו את פשרו.

בטון מעט נמוך יותר, באוקטבה או שתיים, משמיע הרבי את הברכות. רק במילים "לשמוע קול שופר" ו"לזמן הזה" – עולה הטון ומתעצם עד שהוא עובר את עוצמת הטון שבו נאמרו הפסוקים.

רגע השיא מתרחש עתה. הרבי נוטל בימין קודשו את השופר. ידו השמאלית מושפלת ואין הוא מניחה על פיו הקדוש. בעל הקורא, הרב שוסטרמן, הוא המצביע על פני סידורו של הרבי בכל תקיעה ותקיעה. והרבי פותח בתקיעה.

שאגת "אמן" הכובשת את כל חלל בית המדרש, מקצה אל קצה, מבשרת כי זה עתה סיים בעל התפילה את אמירת "ישתבח". אין דינה של תפילת ראש השנה בכל בית כנסת ובכל קהילה, שבה כל מתפלל מטה אוזנו לנעימת "המלך" של בעל השחרית המיטיב את סלסוליו בעודו מרים קולו – לתפילת ראש השנה במחיצת הרבי. יהיו בעלי התפילה מעולים בקולם ובנעימתם ככל שיהיו – כאן, בבוקר הזה, בוקר יומה הראשון של השנה החדשה המתרגשת ובאה עלינו, נתונות העיניים וכוונות האוזניים אל מקום אחד: בימת הקריאה שעליה יתייצב הרבי במלוא הדר גאונו ויתקע בשופר.

לא רק העיניים והאוזניים כמו מכינות עצמן למעמד הנשגב של קבלת המלכות, הגוף כולו נתון בתוך הוויה זו. חלל הקרקע שבין מרכז האולם ובין הבימה הוא המקום הדרוש ביותר בשעה זאת. הלחץ הגדול הוליד את שמו אשר ייקרא לו בפי הבורחים הדחוסים בו: מכבסה. זה שמו לדור ודור. אם נקלעת ל-770 ואינך יודע מכבסה מה היא ומה טיבה, אות היא לכך כי זר הנך ולא זכית להיות במקום הקדוש בעת שיא השיאים של תקיעת שופר.

שורות שורות של מקומות קבועים ממלאות את האזור הצמוד ביותר אל הבימה. השורות בנויות בצורה אנכית, וכל בעל מקום קבוע יודע היטב את מיקומו לפי המשבצת המיוחדת השמורה לו. לי, למשל, הורישו אחיי חזקה של מקום. ידעתי כי אני עומד בטור הרביעי משמאל הבימה – לרוחב, ולאורך – שלישי מהבימה.

גם בעלי המקומות הקבועים מתייצבים כאן בשעת בוקר מוקדמת, זמן רב לפני תחילת התפילה. איש אינו יכול לערוב להם כי סמוך לשעת התקיעות יוכלו לפלס דרך אל מקומם. המקומות הקבועים נשמרים עד כעשרה מקומות מהבימה. מכאן ואילך, המכבסה פועלת במלוא הקיטור.

מי שמבקש מוחשיות לגודל הרוחם שבו כולם מצויים, כולל בעלי המקומות הקבועים – שבשביל מי שלא חווה זאת עלולים להיחשב כבעלי פריבילגיה הנוחות של מעמדם – יחשוב רק על כך שכדי לשמור על איזון המקום, התפילה כולה מתנהלת כשפני המתפללים הנדחקים לעבר הבימה. רק כשבאה שעת שמונה עשרה קופצים כולם, במאמצי-על, בכיוון של מאה ושמנונים מעלות, כשפניהם לעבר המזרח.

עם תום הברכות שלאחר ההפטרה מגיע הלחץ אל שיאו. דומה שגם מחט לא תוכל לחדור עתה אל תוך חומת האדם הנדחקת מול הבימה, תוך כדי מאמצי-על קולקטיביים להיטיב ראות ולשמור על שיווי משקל.

לרבי היו שלושה שופרות, וביניהם שופר מה'צמח צדק' ושופר מאביו הרה"ק רבי לוי יצחק. שופר אחד היה שחור והשניים האחרים היו רגילים. 'סדר עבודה' שלם ומופלא שאיש לא יכול היה לעמוד בסודו, כרוך היה בסידור השופרות. הרבי היה מניח מטפחת לבנה גדולה ועליה מטפחת אדומה שיש אומרים שהייתה של אדמו"ר הזקן. על המטפחת החל לסדר את השופרות. כל שופר במקום שלו. שופר זה לימין וזה לשמאל. ושוב משנה את הסדר, זה בשמאל וזה בימין וכך הדבר היה חוזר כמה פעמים. הרבי מסדר את השופרות ומכסה אותם במטפחות, עוטף ומכסה ואז שוב מגלה ושוב עוטף. מרים מטפחת אחת ומציא שניה. לעתים זה היה קורה מהר ולעתים הדבר ארך דקות ארוכות, כשכל הקהל מתבונן בהשתאות. אחת היא התחושה הרווחת בכל מי שהתבונן

עד היכן דברים מגיעים ומה פירוש העניין של זמן אצל הרבי. העולם מדמה את הזמן לכסף וכאן הזמן הוא עניין של חיות ונשמה. חבילות חבילות של מכתבים מגיעים יום-יום לרבי. יש מכתבים בענייני הכלל ויש מכתבים הנוגעים לחיי נפש של אנשים פרטיים. הרבי קורא את כל המכתבים וכותב תשובות לכל מכתב ומכתב. דבר זה עצמו מצריך שעות רבות ביותר.

דברים מיוחדים לבחורים

בערב יום-הכיפורים חילק הרבי "לקח" (עוגת דבש) לכל הנוכחים. לחלוקת ה"לקח" באו שוב המונים, יהודים שלא ראיתי אותם לא בראש-השנה ולא בשבתות ראיתי עתה. הרבי מסר גם מנה של "לקח" ל"שלושים", שהוציאו לפועל את הקריאה "ופרצת".

אחרי-הצהריים הצטופפו רבים ליד דלת חדרו של הרבי. הרבי ניגש לדלת ובירך את הקהל בפסוקי ברכת-כוהנים. הוא אמר דברי ברכה מיוחדים לבחורי-הישיבה ובירך אותם שה"ופרצת" יבוא אצלם לידי ביטוי בלימוד התורה בנגלה ובנסתר.

שעה קלה לאחר מכן הופיע הרבי בבית-המדרש, כשהוא לבוש "קיסל" ועומד על מקומו הקבוע. בעת התפילה רמז באצבעו לשיר את "דרכך" ו"כי אנו עמך" – בניגונים הקבועים לכך.

עם סיום התענית, אחרי ה"נעילה" הסתובב הרבי אל הקהל וציווה לשיר את הניגון הידוע בשם "המארש של נפולאון" – הרבי ניצח בידיו והקהל שר בהתלהבות, כמי שנכנסו בשלום ויצאו בשלום. ■

רק ברגעים אלו נתפסת לראשונה מוחשיות מהותן של התקיעות שהן כנגד בכייה ויבבה. לא תשמע בתקיעותיו של הרבי קול צלול שזהה בעוצמתו לניגון חצוצרה. אף לא נעימה שעשויה להטעות את שומעה בכלי שממנו הופקה. כאן מופיע שיא ההתגלמות של התקיעות כמו שהן אמורות להיות.

לרגע אחד יהיו אלה אך ורק נשיפות, מבלי שקול של ממש יתלווה אליהן. לרגע אחד יהיה זה קול שבור ורצוף, שנגינתו תואמת לחלוטין את אופי מהות התקיעה, השברים והתרועה, אך הוא עצמו נשמע כמו יללה מרוסקת. חרס הנשבר.

"אם ייתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו" – על מה נאמרו מילים אלה אם לא על כפי התקיעות של הרבי, אשר ניתן לקבוע בוודאות כי מי שלא זכה לשומען לעולם לא יוכל להבין באמת את פשר הנאמר במקורותינו על בכייה היבבה שכל אחת מהתקיעות אמורה לסמל?

במילים "ובכן יהי רצון" שוב מכסה הרבי את פניו הקדושות לשהות קלה, זהה במועדה לזו של ה"יתוודה בלחש" שלאחר כל קבוצת תקיעות. ואז, שוב נשמע קולו של הרבי, הפעם בטון הולך וגבוה, הולך וגבוה. "אשרי העם – יודעי תרועה, ה' באור פניך יהלכון". והקהל, באותו ניגון, בנימת שאגה, חוזר על הפסוק, כמו על שני הפסוקים הבאים בעקבותיו.

הלחץ בא אל שיאו שעה שנוצר השביל האנושי שבחסותו עושה הרבי את דרכו מהבימה אל בימת התפילה בכותל המזרח. עכשיו כאילו מחדש נפתח לחץ הדוחק, אם כי הוא מאופיין עתה בהיסטריה בלתי נשלטת.

זה השלב שבו, על פי הנאמר בשולחן ערוך, מחזיר בעל התקיעה את פניו כלפי הקהל כולו. במילים קצרות יותר זה קרוי בפי החסידים "החזרת פנים".

הרבי ניצב כשגבו אל הסטנדר ופניו אל הקהל, ובמבטו הקדוש נסקר, לאורך ולרוחב, בית המדרש כולו על כל הנפש החיה שנמצאת בו. מי שלא מגלה תושייה יחמיץ את הרגע הזה, שאינו אורך זמן רב אלא שניות אחדות של הוד נורא, שרק מי שצפה בו מסוגל לקלוט את עוצמתו.

עיר מקלט

הרב נחמיה וילהלם, שליח הרבי בבנגוקוק, תאילנד

אם אתם משמרים

לך להישאר אבל אם תחליט לנסוע, אתקע בשופר עבורך. הוא אמר לי, "אני צריך לחשוב" ויצא החוצה.

אחרי כמה דקות הוא חזר, לקח כיסא והתיישב לידנו בשיעור. הבנתי שזו התשובה שלו. הוא נשאר איתנו לכל החג וגם לשבת שהייתה מיד אחרי החג. ביום ראשון הצלחנו לסדר לו את הכרטיס לנפאל והכל בא על מקומו.

ארבעה שבועות לאחר מכן, במוצאי שבת, אני מקבל מייל מהבחור והוא כותב כך: "כבוד הרב, חשבתי שתשמח לקרוא שהיום הייתה השבת הרביעית ששמרתי. כי אחרי ששמרתי את השבת שאחרי ראש השנה אתכם, הגעתי לנפאל ואז אמרתי לעצמי: שמרתי את השבת הראשונה של השנה, לא אהרוס, אשמור גם את השבת הזו. וכך אני מוצא את עצמי עכשיו מסיים ב"ה שבת רביעית שלמה בריציפות ואני מאוד שמח ומודה על כך".

זה היה לפני מספר שנים. בבוקר ראש השנה, ישבתי בבית חב"ד ומסרתי שיעור חסידות לפני התפילה. פתאום פונה אליי בחור עם תרמיל על הגב ואומר לי: "סליחה על ההפרעה, תוכל בבקשה לתקוע לי בשופר?". אמרתי לו: בוא, שב איתנו, עוד מעט נתחיל את התפילה ובמהלך התפילה נתקע בשופר ואחרי התפילה תהיה סעודה טובה. אומר לי הבחור: "אני מתנצל. יש לי עוד שלוש שעות טיסה לנפאל ופשוט שמעתי אתמול בלילה שאמרת שמאוד חשוב לשמוע את השופר. החלטתי שאבוא לפני הטיסה לשמוע...".

אמרתי לו: חבל, היום ראש השנה. בוא תישאר איתנו ואחרי החג אני מבטיח לסדר לך את הטיסה. הבחור החל להתנצל שהוא הזמין את הכרטיס לפי תאריך לועזי ולא שם לב ועכשיו הוא לא יודע מה לעשות. אמרתי לו: אני ממליץ

מלכבניך משפטי יצא

לקראת ראש השנה
הבעל"ט, נועדנו לשיחה
מיוחדת עם הגה"ח הרב
יחזקאל סופר שליט"א,
שמאחוריו יבול עשיר של
ספרי חסידות, שיעורים
והרצאות, לשיחה מעמיקה
ומקורית על מהותו של
יום הדין, ראש השנה,
המשמעות המיוחדת שלו
בשנה זו ותפקידם של
עשרת ימי תשובה • מבט
מקורי ליום הדין

בנימין ליפקין

צילום: ברלה שיינר

ראש השנה תשפ"א יהיה שונה לחלוטין מכל ימי
ראש השנה בשנים עברו. כשיהודים בכל תפוצות
ישראל יאמרו "מי במגיפה", לב מי לא ירעד.
למעשה זו גישה רווחת המתייחסת בפחד ואימה
לקראת ראש השנה, יום הדין. מה היא גישת תורת
החסידות ליום הקדוש הזה?

לפני שנכנסים לפנימיות העניינים צריך להבין
את העניינים בפשט. בתורה"ק בפרשת ויקרא
פרק כ"ג מופיעה פרשת המועדות. כל חג מופיע
בתורה בשמו המבטא את מהותו, חוץ מחג זה,

ששמו 'ראש השנה' איננו מופיע כלל בתורה. הדבר תמוה: הרי
חז"ל אמרו דברים רבים על ראש השנה. אמרו שהוא יום ברוך
האדם, ראשית הלוח העברי ויום הדין - ומדוע העלימה זאת
התורה?

בכלל, למי מיועד הדין והמשפט? האם רק לעם ישראל או לכל
העולם כולו? יש מאמרים לכאן ולכאן. מצד אחד כתוב "יום תרועה
יהיה לכם", רק לישראל, ומאידך אומרים "היום יעמיד במשפט כל
יצורי עולמים".

את היהודי דנים על ציצית, תפילין, שבת - ועל מה את הגוי?
ואם תאמר שגם לו יש שבע מצוות, הרי מדובר גם על 'כל יצורי

עולמים'. כל היקום כולו, על מה דנים את הגמל והזברה...?

והתמיהה המציקה ביותר: בחיי היום יום איננו רואים את הקשר בין
השפעת הכתיבה ביום הדין על מה שקורה לנידונים, לא רואים את
ה"שנה טובה" לחרדים וגם לא את האסונות, ל"ע, לאלו שנכתבו
למיתה...

האברנאל מיישב את התמיהה הזו ואומר שבראש השנה מתרחשים
שני דברים בו זמנית. עניין אחד הוא דין ומשפט כללי לכלל היקום,
אבל המשפט הזה לא קשור בכלל לתורה ומצוות. זהו יום ההולדת
של היקום, היום הרת עולם, בו נקבעים עפ"י האסטרולוגיה של
הכוכבים והמזלות - בשפת החסידות: "סדר ההשתלשלות" - כל
קווי האירועים של השנה הבאה, תשפ"א.

השנה – שתישאר פיקסל.

יכול להיות שתהיה ממש 'לבן' ומאוס, אבל אתה עדיין רק חלקיק חסר משמעות. ולכן יהודים מבקשים בראש השנה: זכרנו.

בראש השנה לא רק נברא העולם. זו היתה גם הפעם הראשונה שבה היה חטא (עץ הדעת), הפעם הראשונה שבה משהו עשה תשובה, וכולם נענשו. מה היה העונש של הנחש? עפר תאכל כל ימי חיך. שואל הרה"ק מקוצק: זה עונש זה? אם היה אומר לו הקב"ה: בננות תאכל כל ימי חיך, זה היה עונש. איפה הוא ימצא בכל מקום ובכל זמן בננות? אבל עפר יש לו בכל כדור הארץ. גם אם הוא יחיה מיליון שנה הוא יסתדר.

אומר הרה"ק מקוצק ווארט אדיר: הקדוש ברוך הוא כל כך שונא את הנחש ואומר לו: קח את כל כדור הארץ שהוא מלא חול, אף פעם לא יחסר לך כלום. אל תרים עיניים ואל תבקש ממני מאומה. אני לא רוצה לראות אותך ולא רוצה להכיר אותך. זה העונש הכי גדול.

לעומתו, מה יכול להיות הדבר הכי טוב? המפגש התמידי עם המלך, בטוב ולהפך. "שבטך ומשענתך המה ינחמוני". שבטך – זה ייסורים. איך הם ינחמוני? משל לכבשה שברחה מהעדר וטעתה ביער וכל היום היה לה טוב. היא הסתובבה ועשתה חיים. לפנות ערב יצאו הזאבים והריחו אותה, הם התקרבו אליה ונפל ליבה בקרבה. למה עזבתי את הרועה, מה היה חסר לי שם. וברגע הקריטי, הרועה הגיע לתפוס אותה. הוא בא מאחוריה והיא לא ראתה שהוא מגיע. ומרוב זעם שהיא ברחת לו, הוא לקח את השבט שלו והכה אותה. והיא מתכווצת ומתייסרת ובה בעת צועקת: ברוך ה'! הרועה ליד. שבטך ינחמוני.

אנו מבקשים מהקב"ה "זכרנו", אבל זה באמת אחד הדברים היותר מוקשים בראש השנה. האם הוא באמת צריך לתפילה הזאת? וכי יעלה על הדעת להפך, חלילה?

אבל זה פשוט לאור האמור: כשאני שקוע בין הפיקסלים, היחס של הקב"ה אליי הוא: מי אתה שאני אסתכל עליך. ואנחנו מבקשים: זכרנו, קח אותי אישית. זה מוציא אותי מהמצב הנורא של הפיקסלים. כמו אירוע פרטי שצף מתוך תהום הנשיה של מיליארדי אירועים השכוחים בהארדיסק של המוח. על כך אנו מבקשים להינצל ביום הדין. שלא אהיה פיקסל.

בין עשה ללא תעשה

איזה אופי ייחודי נדרש בתשובה של כל יחיד בעשרת הימים האלה? אצלנו בחב"ד יונקים את הרעיונות של תשובה מאיגרת התשובה. רבנו הזקן מעלה שם שאלה קשה. נאמר: עבר על מצוות עשה ושב, אינו זז משם עד שמוחלין לו. עבר על מצוות לא תעשה ושב, תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר. אז מי חמורה יותר? מצוות לא תעשה! ומאידך, כלל גדול בהלכה אומר: "עשה דוחה לא תעשה" – הרי אומר: מצוות עשה חמורה יותר! סתירה מפורשת.

מסביר רבנו הזקן: בכל הענין של מצוה ועבירה יש שתי בחינות. בחינה אחת היא המשמעת מול הסיור, הציות לציווי או לא. ויש עוד בחינה – מה פועלת המצווה ומה פועלת העבירה. נתאר לעצמנו אמה שאמרה לילד: אתה רואה את הבקבוק הזה, נראה של לימונדה אבל יש פה אקונומיקה ושלא תעז לגעת בו, וגם מצד כיבוד אם עליך לא לגעת. אבל הילד רצה לראות מה זה, ומים גנובים ימתקו... מה נגיד לו כעת? עברת על כיבוד אם? צריך לעשות לו בדחיפות שטיפת קיבה. מי יודע מה קרה לו שם. כך בנמשל, מי שעובר על מצוות לא תעשה – ברור שזו לא רק הבעיה של המשמעת, אלא התוצאה הקשה שנוצרה, הכתם והפגם בנפש ובכל העולמות.

נתתי לזה משל עכשווי שכל אחד יוכל להבין. יש היום מצלמות משוכללות של חמשה מיליון פיקסלים. כשאתה רואה תמונה שם, אתה רואה בצורה אלקטרונית מיליוני פיקסלים, נקודות אלקטרוניות, בצבעים שונים. המחשב מעוניין בתמונה, וכדי שתצא תמונה צריך להיות פיקסל שחור, פיקסל אדום, פיקסל לבן. לו יצויר שהפיקסלים היו יכולים לדבר, היה בא הפיקסל השחור ואומר לצלם: למה אני שחור והוא לבן? והצלם ישיב לו: אין לי נגדך כלום ואין לי בעדך כלום. אני מעוניין בתמונה כללית. המחשב, מה שנקרא חכמה עילאה, מסדר את כל מיליארדי היצורים, לא רק בני אדם, שכך ולא אחרת תיראה התמונה של תשפ"א. וכל זה מתרחש בראש השנה.

למה בראש השנה? כי אז זה יום החלפת החיות. לחיות הכללית יש סוללה לשנה. בסוף השנה החיות נעלמת ויורדת חיות חדשה, חיות כללית. זו המשמעות של החיות הכללית: היקום אינו יכול להתקיים אם כל הפיקסלים בו יהיו לבנים. אם כולם יהיו חכמים וכולם יהיו פילוסופים, מי יהיה סנדלר? העולם גם לא יכול

להתקיים בצורה נורמלית אם כולם יהיו בריאים או חולים. לכך אחראית אפוא אותה חכמה עילאה שברגע אחד של פלאש, מסדרת את היקום וקובעת היכן יהיו כל הפיקסלים, זה סוג אחד של משפט שמתרחש ביום א' בתשרי, שאין לו כל קשר למצבו של הפיקסל הבודד בתורה ומצוות!

לכן "יום דין" זה לא כתוב בתורה, כי זה אכן דבר השייך לכלל הבריאה. זו תופעה אוניברסלית שעליה ועל שכמותה לא כתוב בתורה שנועדה רק לעם היהודי בלבד.

אכן, מי לא נפקד כיום הזה, אבל גם הקביעה האישית אינה מכוונת אליך אלא כפיקסל בתוך המערכת הכללית בת מיליוני הפיקסלים. כמו שבאוניברסיטה ההנהלה יודעת על כל סטודנט בדיוק מיהו ומה שמו, מה מספר הזהות שלו ואיזה ציון הוא קיבל בכל מקצוע. אז יבוא הסטודנט

ויראה את הדיקאן של האוניברסיטה ויאמר לו: אתה מכיר אותי? והוא ישיב כנגדו: מי אתה? בעיני הדיקאן, הסטודנט אינו אלא מספר שהנתונים המלאים שלו מופיעים במחשב. אמנם אין כאן שום דבר אקראי, הכל מאוד מחושב, אבל רק לפי הצורך של התמונה הכללית.

מהי אם כן עבודתו של יהודי באלול ותשרי? הרי בין כה וכה מיקומו בתמונה איננו תלוי במעשיו?...

אכן, אלא שבזמננו העולם גילה לעמו ישראל את הסוד: מתי הוא היום שבו מתרחש האירוע הגורלי, התמונה הכללית.

וכאן מתחילה התערבותו של יהודי ביום זה, "יום תרועה יהיה לכם". תקיעת שופר. התרועה היא צעקת נשמתו של יהודי, הרוצה להיחלץ מהיחס הקולקטיבי הזה. יהודי איננו רוצה להיות טיפה חסרת פנים באוקיינוס האנושי, הוא איננו רוצה להיות פיקסל רחמנא לילצן. אפילו אם יהיה פיקסל טוב, יצא לו להיות 'לבן' אבל מי מסתכל עליו בכלל.

ואז הוא תוקע תקיעה מעמקי הנשמה ואומר: אנא! ריבוננו של עולם! רק דבר אחד אני מבקש ממך: שאני לא אהיה פיקסל. "מלפניך משפטי יצא". אני רוצה שתיקח אותי עם פינצטה ותשים אותי על כף היד. תתבונן בי ותיתן לי לפי מה שמגיע לי בין לטוב ובין לרע.

יוצא אפוא דבר מעניין. אם אני פוגש יהודי פשוט הירא וחרד מיום הדין של ראש השנה, ואני שואל אותו: מה הדבר הכי גרוע שעלול לקרות לך בראש השנה? שייגזר דיני להפך החיים, הוא משיב. ומה הדבר הכי טוב שיכול לקרות לך? שאזכה בלוטו. לעומתו, באה החסידות ואומרת: מה הדבר הכי גרוע שיכול לקרות לך בראש

עף יותר למעלה. אם כך לענייננו, שני הימים של ראש השנה אינם רק בכי על המשפט של הפרנסה או הבריאות, אלא מרכז היום הוא הבעת הרצון להתקרב אל ה' ולהשלים את כל האורות שפספסנו.

רק לאחר יום זה מגיע הטיפול בפצעים ובפגמים שנגרמו באיסורי לא תעשה. עניין התשובה הוא ניקוי החטא. יש שם פגם שצריך לתקן אותו. אם חולצה הוכתמה אפשר לרחוץ אותה. גם למה שלא יורד בכביסה רגילה, יש ניקוי יבש. ואפילו ניקוי יבש זה עוד בלי תשובה. ניקוי ברותחין זה עם תשובה, ועל ידה אפשר לכפר את הפגם. לזה מגיע יום הכיפורים עם כל הסליחות והמחילה והכפרה, "כבסני מעוונתי", וכך נטהרים כל הפגמים.

איש אינו בעל הבית

עברה עלינו שנה לא פשוטה. האם יש נקודת מבט מעמיקה יותר לכל מה שעבר ועובר עלינו?

התשובה האמתית היא שאין אינתו יודע עד מה. וכל מי שיבקש לומר רעיונות, אינו עושה זאת אלא על אחריותו האישית בלבד.

רבים אומרים בצדק שהמגיפה הזאת החדירה לתודעת כל אדם את התחושה שאינך בעל הבית ואינך יכול לעשות את מה שאתה רוצה. אתה רוצה לטוס, אין טיסות. להבדיל, אתה רוצה ללכת להתפלל כאוות נפשך, גם זה לא פשוט. זו מכה חזקה מאוד לאגו האנושי וזו הכנה טובה להתחיל לחשוב שיש משהו מלמעלה. אם זו תהיה התוצאה, הרי שהקב"ה לפעמים מביא בעיה שתועזע אותנו.

אבל הבה נדבר על הכיוון החיובי. בשבת האחרונה אמרתי שתמיד אומרים באלול שהמלך בשדה ויש הזדמנות לכולם לגשת אליו, אבל רק באלול. מי שמגיע מאוחר מדי, בתשרי, כשהמלך בהיכלו, שם לא נכנסים כי אם ברשות. אבל השנה כשיש קורונה, לא עושים אירועים בהיכלות סגורים, וגם המלך בכבודו ובעצמו יוצא לשדה, מקום פתוח, ואז כולנו נוכל לגשת אליו גם בראש השנה ויום הכיפורים...

יש סיפור נפלא מהרה"ק רבי ישראל מרז'ין זי"ע. פעם בליל ראש השנה הוא יצא לציבור והחל לומר דברי כיבושין. בדבריו סיפר על כפרי שכל השנה לא היה בא להתפלל ובראש השנה הגיע לבית הכנסת. הוא מחזיק בידיו מחזור אך אינו יודע מה אומרים ומה עושים. הוא מנסה אפוא לעשות את מה שכולם עושים. כולם משתחוים - גם הוא משתחוה; כולם קמים - גם הוא קם. ולפתע הוא רואה שכולם פורצים בבכי. הוא מאוד מתפלא. אף אחד לא התעלף. כולם פה אנשים מבוגרים. מה קרה להם. מה פתאום הם בוכים. הוא מנסה לחשוב במוח הכפרי שלו על מה הבכי. ואז הוא אומר לעצמו: אני יודע, בראש השנה לפני התקיעות לא אוכלים. השעה כבר אחת עשרה ועוד לא שתו קפה. אז הם נזכרו שהם רעבים והתחילו לבכות. ואז הוא נזכר שגם הוא רעב ושייתף עצמו בצרת הציבור והוא גם בכה.

אחרי עשר דקות נרגע הבכי והוא שוב מתפלא. מה בדיוק הרגיע כאן את האנשים. ואז הוא חושב ומגיע למסקנה: בבית השאירו על הפלטה את הצ'ולנט וככל שהצ'ולנט מתבשל יותר, מצטמק ויפה לו. אין לו ספק שזה מה שהרגיע אותם וזה מרגיע גם אותו. לא חולפות אלא עשר דקות נוספות ושוב הקהל כולו גועה בבכייה. תחילה הוא שוב תמה ואז הוא מיישב לעצמו: אמנם נכון שכל שסיר החמין מתבשל יותר זה נעשה טעים יותר, אבל למי יש עוד כוח לחכות...

את כל זאת סיפר הצדיק מרז'ין וכשסיים דברו נכנס חזרה לחדרו. או אז הבין הקהל כי אין זה אלא משל. בתקופה הראשונה, אחרי חורבן הבית, כולם היו עצובים ומדוכדכים. ואז באו אנשי מעלה ואמרו שכל שהגלות תתארך, הגאולה תהיה נעלית יותר. אבל בשלב מסוים אנו כבר אומרים לעצמנו: ריכונו של עולם, למי יש כוח לחכות? הבא לנו כבר גאולה עם משיח צדקנו, בשנת תשפ"א: תגאלנו שנית פעם אחרונה... ■

כך גם מצד שני, במשל למצוות עשה: אם אבא אומר לילד: תאכל בשר, והוא אכל בשר, זה רק כיבוד אב? הוא קיבל ויטמינים וברזל. יוצא אפוא שגם מצוות עשה היא לא רק עצם הציות כשלעצמו, אלא כל מצוות עשה ממשיכה אור אלוקי והיא פועלת משהו בעולם. זה לא רק שסימנו לך 'וי' ומגיע לך שכר, היא פועלת ויטמין תפילין, ויטמין ציצית, מביאה אור בנפש. קיימת גם מצווה ולא רק שלא עברת על סירוב פקודה. וכך לענין ביטול מצוות עשה - האור המסוים שהיה צריך לרדת לעולם איננו ולא יבוא עוד.

אתן עוד דוגמה שתסבר את האוון. בחב"ד אחד הדברים החשובים לחתן ביום חופתו הוא ללבוש תחת החופה על בגדיו חולצה של הרבי, שכמוה קיטל עבורו ברגע הנשגב בחייו. נתאר לעצמנו חתן שבא מהדרום הרחוק לחתונתו בכפר חב"ד וכשיוצאים מהרכב מגלים שהחולצה של הרבי, שאותה שאלו מהמחזיקים בה במאמצים כבירים, נשארה בבית, בדרום הרחוק. מה יקרה אם יבוא חכם אחד ויגיד לו: מה הבעיה? חולצה? בוא נכבס את החולצה שלך. מה תעזור כאן כביסה?

חייל יצא לקרב ובלי כוונה לקח כדורים של מחסנית שהם אינם כדורים חיים. תארו לעצמכם שאותו חייל יבוא למפקד ויאמר לו: סליחה. מה תעזור הסליחה? אתה לא יכול לירות כעת.

"הקדוש ברוך הוא אמר לנחש: קח את כל כדור הארץ שהוא מלא חול, אף פעם לא יחסר לך כלום. אל תרים עיניים ואל תבקש ממני מאומה. אני לא רוצה לראות אותך ולא רוצה להכיר אותך. זה העונש הכי גדול"

אדם שלא הניח תפילין, אי אפשר לומר לו: אז מחר תניח. מחר זה האור של מחר, מה עם האור של היום? האור הזה נעדר. "מצוות לא יוכל לתקן".

אם כן, מבחינת האור שהיה צריך לרדת לעולם על ידי קיום מצוות עשה - ביטול מצוות עשה חמור מעבירה על מצוות לא תעשה. לעומת זאת, הפגם שנוצר בכל העולמות על ידי איסור לא תעשה חמור יותר, ונדרשת עבורו כפרת יום הכיפורים.

ברם, זה נכון ביחס לתשובה הרגילה של כל השנה, אבל בימים נוראים, בראש השנה, אפשר לחזור בתשובה ולהגיע לתיקון וגם להשלמה רטוראקטיבית של האור שנעדר!

ובזה יובן דבר פלא: הרי ראש השנה הוא הראשון בעשרת ימי תשובה. ומהי תשובה? חרטה, וידוי, צומות. ואילו בראש השנה לא מזכירים כלל את המושג חטא. עוד דבר אינו מובן: אם אלו עשרה ימים של תשובה ומסתבר שעולים בהם מדרגה לדרגה, נמצא שג' תשרי נעלה יותר משני הימים של ראש השנה. ואם התהליך הפוך, שראש השנה הוא היום הנעלה ביותר, נמצא שיום הכיפורים הוא היום הנמוך ביותר. הייתכן?

לפי תורת החסידות, יש פה שני שיאים: שיא של ראש השנה ושיא של יום הכיפורים. בראש השנה התשובה אינה על פגמים ועבירות. ראש השנה הוא יום התשובה על מצוות עשה. בראש השנה היהודי צועק לקדוש ברוך הוא, אני רוצה את האור שנעדר. והקב"ה נותן לו אור חדש. לשם כך צריך להגיע לדרגת כתר, שהיא גימטריה של תרי"ג מצוות ושבע מצוות דרבנן. אם הגעתי עד הכתר, אני ממשיך עליי אור נעלה ביותר.

"מעמקים קראתיך ה'" - מסביר רבנו הזקן: מדוע לא נאמר מהעומק קראתיך ה'? אלא שיש כאן שני עומקים - למעלה ולמטה. איך מגיעים לעומק עצמותו של השי"ת? על ידי שאתה צועק מעומק עצמותך שלך. כמו חץ, ככל שאתה מושך אותו יותר הוא

א חסיד ישע פארבריינגען

הרב חיים שלום דייטש, ראש כולל 'צמח צדק'

מי קבע שטיקרו של חודש אלול הוא ההתמקדות ביום הדין המתקרב? • מי החליט שעלינו להתחפר במחשבות עצובות על עצמנו? • אפשר וצריך להפוך את אלול לחודש שבו אנחנו חושבים על ריבונו של עולם, איך הוא רואה את הדברים • כמה כואב שבו המלך שוכח שהוא בן מלך

כבן המתחטא אצל אביו

גבוה" – הוא רוצה שאתה תחבר אותו, שתכניס אותו לעולם. ואת זה עושים עלייך שלומדים את תורתו, מקיימים את מצוותיו וחושבים עליו.

אם כן, לפני שאתה עושה חשבון נפש, תחשוב על כך שהעבודה שלך היא צורך גבוה, שהיא נוגעת למעלה מעלה שאין למעלה ממנו, בעצמותו ומהותו יתברך. על עם ישראל נאמר "בנים אתם לה' אלוהיכם", נשמות ישראל הן בנים למקום. זו ההתחלה של הכל – אתה בן! ואם אתה בן, זה ודאי נוגע לאבא. אנחנו יודעים שהדבר שנוגע הכי עמוק בנפש זה – מה קורה עם הבן שלי!

כשחושבים על זה, המרירות תהיה על העדר עבודה אמיתית ועוצמתית. קח אדם שירד מהדרך, וככל שלא תנסה לשכנעו ולהסביר לו, זה לא עובד. עד שאומרים לו, אתה יודע שאבא שלך לא יכול לישון בליילה? יש סיכוי שזה דווקא יזיז לו.

כשהנכד מתקשר

הרה"ק רבי שלמה מקרלין זי"ע אמר שהחטא הגדול ביותר שיכול להיות, הוא שבו המלך שוכח שהוא בן מלך. זה החטא הכי גדול! זה מה שאומרים: "סלח לנו אבינו כי חטאנו". הלא אתה אבינו, ושכחת את זה! "מחל לנו מלכנו כי פשענו" – הלא אתה מלכנו, ואני שכחתי! על כך באה בקשת הסליחה האמיתית. אל תחשוב על עצמך; תחשוב איזה צער נגרם לאבא שבנו שכח שהוא אביו.

אני רואה את הדור הצעיר היום, אפילו אצל הילדים שלי – כולם מפזורים, זה כאן וזה כאן, כל אחד עסוק בענייניו. חלק מזה בגלל השליחות, שכל אחד יוצא לשליחות במקום אחר, אבל לא תמיד זו הסיבה. יום אחד אחד הנכדים טלפן שהוא בא לירושלים ורוצה לבוא לבקר, אבל הוא לא היה בטוח אם יוכל לבוא או לא. כי יש לו עוד סידורים. אומר את האמת, כאב לי. כבר באת לירושלים ולא תבוא לבקר? בסוף הוא באמת בא ושימח אותי מאוד. אבל חשבתי בשעת מעשה, כמה כואב לאבא שהבן לא נמצא אצלו, וסוף כל סוף הוא מגיע קרוב ולא נכנס?... כמה כואב לאבא שגם כשהבן קרוב הוא רק מתקשר להגיד שהוא קרוב, אבל הוא נורא ממהר.

מכיוון שהילדים רחוקים, גם הקשר בין הילדים מתפורר. כמה כואב לראות שיש אפשרות שבו אחד יפגוש את השני, אבל בסוף הם לא נפגשים. וכמה אני שמח לשמוע שהם אכן נפגשו והם באהבה ואחוה. וכמה הקדוש ברוך הוא שמח לראות שהילדים שלו נפגשים בינם לבין עצמם ואוהבים זה את זה! זה המשל, וכך יש לעשות חשבון נפש, מנקודת המבט של אבינו שבשמים. כמה זכרתי שאתה אבינו? ואם לא זכרתי – כמה כואב לאבא ששכחתי...

שלו, אלא על קבלת העול שלו. 'כמה קבלת עול היתה לך השנה? האם קיבלת אותה בשמחה?' – זו השאלה. מאחר שראש השנה הוא יום ההמלכה, הרי שאם רוצים להתכונן אליו כראוי, צריך לעשות חשבון נפש באלול על הנקודה הזאת, לא על העבירות...

גילויים בשל"ה

הרבי אמר בשיחה חשובה בשנת תשי"ב, שעבודת ראש השנה היא קבלת עול מלכות שמים, וממילא חשבון הנפש המוליך לראש השנה צריך להיות ממוקד בקבלת עול מלכות שמים.

רגש המרירות בשעת חשבון הנפש לא צריך להיות מופנה כלפי עצמך. אם זה כך, אתה מרוכז בעצמך, בריחוק שלך, והתשובה יכולה להגיע עד מדרגה נמוכה בלבד – המדרגה שלך. אפילו אם החשבון נפש הוא ציבורי ואפילו עולמי, עדיין הוא מוגבל. כל זמן שאתה עוסק בענייני העולם הזה, גם התשובה שלך מוגבלת. מוכרחים לטפס למדרגה גבוהה יותר.

הרבי אומר שסיבת המרירות של חשבון הנפש צריכה לנבוע מכך שענייני האדם נוגעים בעצמותו ומהותו יתברך. אנחנו צריכים לחשוב על השם יתברך – זוהי הדרגה האמיתית! ועבודה זו "צורך גבוה היא". מה זאת אומרת? כולם שמעו על השל"ה הקדוש – אבל מעטים למדו את ספרו... אני מחזיק טובה על כך לאדמו"ר הקודם מפינסק-קרלין, שבזכותו למדתי של"ה. הוא היה מנהל רוחני בישיבה שבה לימדתי, ודרש מכל מגידי השיעורים שילמדו מוסר כמה דקות ביום. ואני בחרתי ללמד של"ה, וכך פתחתי לראשונה את הספר. גם אני לא הכרתי אותו עד אז...

אחד היסודות בשל"ה הוא הרעיון של 'עבודה צורך גבוה' – כלומר, שהקדוש ברוך הוא כביכול צריך את העבודה שלך, כשאתה עושה אותה בשבילו. ויש לרעיון הזה הוכחה מהכתובים. משה רבנו ביקש: "יפקוד ה' אלוהי הרוחות לכל בשר איש על העדה", ומיד אחר כך נאמרה פרשת קרבן התמיד, "את קרבני לחמי לאישי, ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו". ורש"י פירש: "עד שאתה מצווני על בני, צוה את בני עלי". לפני שאתה רוצה שאדאג להם, אמור להם שידאגו לי! לא צריך לחפש בקבלה ובחסידות; זה ברש"י.

יש כאן יסוד גדול – אני עושה בשביל הקדוש ברוך הוא. הוא שלח אותי לכאן לתפקיד, להביא גילוי אלוקות בעולם, לעשות לו 'דירה בתחתונים'. אבל מה פירוש "לחמי לאישי"? וכי הקדוש ברוך הוא צריך את הלחם שלי? התשובה היא שאכילה עניינה חיבור הנפש עם הגוף. בלי אכילה אי-אפשר לחיות. וכך גם ה'אכילה' אצל הקדוש ברוך הוא נועדה לחבר את הקדוש ברוך עם העולם. זהו "צורך

בעולם היהודי הרחב, אלול הוא לא רק 'אלול', אלא 'אלוללווללל!!'. יהודי שירד מהדרך וחזר בתשובה סיפר לי שכאשר הוא שומע את המילה 'אלול', מיד עולה בו מרירות. הוא נזכר איך המשגיח בישיבה היה עולה על הבמה, ובמקום להשמיע שיחת מוסר היה מכה על הסטנדר וצועק במשך חצי שעה: 'אלול! אלול!'. ואז יורד. גם אחרי שחזר בתשובה, כל הימים הקדושים של אלול ותשרי מאוד קשים לו, מלאים משקעים של כאב וצער.

בחסידות הכל הפוך. במקום להרגיש ריחוק, אומרים "המלך בשדה". במקום מרירות, הרבי אומר שבחודש אלול צריכה להיות השמחה הגדולה ביותר. זוהי לא המצאה של החסידים. הב"ח, אחד הפוסקים היותר מחמירים, כותב בהלכות ראש השנה, שבארבעים הימים שמראש חודש אלול ועד יום הכיפורים "התשובה מקובלת להיות ליבו קרוב אל דודו בתשובה, ואז דודו קרוב לקבל תשובה מאהבה". אהבה!

עם זאת, גם עליי החסידות אלול הוא חודש של סליחות ותחנונים. אבל אלול דורש מאיתנו שגם התשובה, גם הסליחות וגם חשבון הנפש יהיו מתוך אהבה, כי בחודש זה הכל פועל על בסיס של "אני לדודי ודודי לי".

אפשר גם אחרת

איך הפך אלול לחודש של דין ומרירות? הבעיה היא ששמו יותר מדי דגש על הכנה לראש השנה בהיבט של יום הדין. כמו שאומרים, "להגיע לשנה החדשה עם כמה שיותר סימוני יו" ו' וכמה שפחות איקסים"... אבל איפה זה כתוב? מי אמר שזוהי המהות של אלול? לאנשים קשה לשמוע כשאני מציג שאלה זו, אבל האמת היא שהדבר לא נאמר בשום מקום. יום הדין הוא בראש השנה, אבל אם אני אומר שהמחשבה על יום הדין אינה עיקרו של אלול, זה לא נגד הספרים וההלכה.

ההלכה אומרת שאם אדם התפלל בראש השנה ערבית, שחרית ומנחה, ולא הזכיר במילה אחת את יום הדין – יצא ידי חובתו; אבל אם לא הזכיר מלכות – לא יצא. אנשי כנסת הגדולה תיקנו לנו ברכה אחת במוסף שמדברת על 'זיכרונות', ושם אומרים שה' פוקד כל אחד לפי מעשיו. שאר התוספות בתפילות ראש השנה והימים הנוראים, כגון "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים", "ונכתוב לחיים טובים כל בני בריתך" וכדומה, הן מתקנת הגאונים (ואת התוספת "המלך המשפט", שהיא תקנת הגמרא, אין אומרים בראש השנה עצמו).

אז האם אפשר לומר שטיקרו של ראש השנה הוא העיסוק ביום הדין, וכל אלול נסוב סביב הדין?!

זה יכול להיות גם אחרת. העיקר הוא לדעת שבראש השנה אין דנים את האדם על העבירות

נשמרתא דאורייתא

ביאורים מתורת חב"ד לדרש היומי

עירובין כח-מא

מיוחד:
סוגיית
ראש
השנה

קיום המצוות בקבלת עול מלכות שמים

מצוות לאו ליהנות ניתנו (עירובין לא, א)

לא ליהנות ניתנו לישראל להיות
קיומם להם הנאה, אלא לעול על
לואריהם ניתנו (פ"ד ר"ה כה, א)

עניין זה קיים גם בעבודה הרוחנית בקיום
המצוות, דהנה ידוע שעל ידי המצוות
נמשך אור, כמו במצוות תפילין שהם ד'
פרשיות, נמשך בהנחתם ד' מוחין, ועל
ידי ציצית שהן ל"ב חוטים, ההמשכה
היא בל"ב נתיבות חכמה, ובדרך כלל על
ידי המצוות הוא המשכת האור האלקי
בעולמות, וכמאמר אסתכל באורייתא
וברא עלמא כו'.

ובזה הנה בקיום המצוות מרגיש האדם
טוב טעם, שבכל מצוה יש המשכת אור
פרטי, ועל ידי קיום המצוות ממשיכים
אור האלקי בעולמות, ומצד קרבת אלקים
לי טוב הרי הוא חפץ באמת בגילוי אור
זה, ויש לו רצון אל קיום המצוה. ובכלל
בעבודה זו הרי הוא נמשך אחר הטעם –
טעם מלשון טעם ועונג (גישמאק), שנרגש
אצלו הטוב טעם והעונג מאור האלקי
הנמשך על ידי מצוה זו ולכן הוא חפץ
לקיימה. וגם טעם הוא מלשון טעם ושכל,
שלפי אופן השכל וההשגה בהמשכת האור
שנמשך ע"י כל מצוה הנה לפי אופן כזה
מאיר האור בנפשו, ולפי אופן כזה יש לו
טעם ועונג בגילוי אור אלקי זה, ומשום זה
הוא הרצון וחשק אל קיום המצוה.

והנה באופן זה הרי יש חילוקי מדרגות
במצוות, כי המשכת האור אינה בכל
המצוות בשווה, כי יש מצוות הממשיכות
מן המוחין ויש שממשיכים מן המדות
כו'. ולכן לפי אופן ההשגה בהאור אלקי
הנמשך לפי אופן כזה הוא תוקף הרצון
וההתפעלות והחשק לקיים את המצוה.

אך באמת קיום המצוות אינו צריך להיות
באופן כזה, אלא שכולם יהיו שווים אצלו.
וזהו מצוות לאו ליהנות ניתנו – שלא יהיה
נמשך אחר הטעם והעונג, כי אם העיקר
הוא הקבלת עול מלכות שמים, ומאחר
שיהיה הכל מצד רצון המצוה לא יעשה
חילוקים בין מצוה למצוה, וכמאמר אל
תהי יושב ושוקל מצוותיה של תורה אלא
קלה שבקלות תהי' כחמורה שבחמורות.
דהנה הקלות וחמורות הוא מצד המשכת
האור, דבכל מצוה נמשך אור אחר
במצוה אחרת, אבל מצד הציווי הנה כולן

שוות ממש.

ויוכן יותר על פי משל ממלכותא דארעא,
שבשעה שמקבל עליו את המלך בעת
ההכתרה אזי הביטול הוא אל עצם המלך,
דאז אין גילוי רצונות מן המלך, וביטול
זה הוא גבוה במדרגה, והוא מדרגת הנחת
עצמותו, שאינו דומה כלל לביטול והנחה
שמניח את עצמו לגילוי רצונותיו וחוקיו
של המלך. כי כשהביטול הוא רק אל
הרצונות שהם עניני הנהגת המדינה לפי
ערך העם, אזי הוא מרגיש את טוב הדבר
ומשום זה הוא מקיימם, רק שהוא בעצמו
לא היה באפשרותו להמציא הנהגה טובה
וישרה כזו, רק שהמלך בכח שכלו המציא
זה, אמנם לאחר שהמלך מגלה רצונותיו
הוא ג"כ מרגיש טוב הדבר ומשום זה הוא
חפץ בזה, ואינו מדרגת הנחת העצמות.

אבל כשהביטול אל עצם המלך, הרי הוא
מקיים רצונותיו מבלי שום התבוננות אם
טוב הדבר אם לא, וגם כשאינו מבין הטוב
מזה, הוא גם כן עושה ויקיים רצון המלך
אפילו במסירת נפש בפועל ממש להשליך
חייו מנגד, כי מצד ביטול זה אזי הוא אינו
שום מציאות בפני עצמו כלל והוא בטל
בהנחת עצמותו לגמרי ועומד חזק נגד כל
מונע ומעכב, ובמס"נ יקיים רצון המלך.

וככל המשל הזה יובן למעלה, דקבלת עול
מלכות שמים הוא קבלת מלכותו ואדנותו
והוא הביטול אל עצמות א"ס שלמעלה
מגילויי הרצונות, ואז יהיה בתוקף גדול
לעמוד נגד כל מונע ומעכב, ויקיים
במסירת נפש בפועל ממש אפי' דקדוק קל
של דברי סופרים.

(ד"ה וידבר גו' אחרי תרס"ג)

בניין פנימיות וחיצוניות המלכות

ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא
שמה תתעבר . . ולא הודו לו חכמים

(עירובין לב, א)

לסצרי לתרווייהו קדושה אחת היא

(פ"ד)

בספר טור ברכת לשו"ע או"ח סימן תר
כתב, שהטעם הפנימי בדבר הוא כמבואר
בזהר (פינחס רלא, ב) "הני תרי יומין דראש
השנה . . אינון תרי בי דינא דמתחברין
חדא, דינא עלאה דאיהו קשיא, בדינא
תתאה דאיהו רפא . . ותרווייהו אינון
חדא, בגין כך תרין יומין ותרווייהו ברא
חדא".

ובפרי עץ חיים שער ראש השנה ספ"ד כתב
ש"ב 'ימים של ראש השנה . . הם נוהגין
תמיד . . כי יש ב' בחינות . . א' הוא מסוד
חיצוני, שהם כל מציאות העולמות. ב'
הוא סוד הפנימית, שהוא סוד הנשמות . .
ובהכרח לעשות ב' ימים של ר"ה, כמ"ש
בזוהר, הראשון הוא בסוד הנשמות, והב'
בסוד העולמות" (הובא בלקוטי תורה דרושים
לראש השנה סג, סע"ב).

והעניין הוא, דהנה החיות לעולמות הוא
על ידי ספירת המלכות דאצילות, והיא
בחינה ממוצעת בין עולם האצילות אל
הנבראים, והוא על ידי ב' בחינות שבה
– בחינת הפנימית ובחינת החיצונית.
פנימיות המלכות היינו מה שמקבלת את
כל האורות של עולם האצילות, וכונסת
אותם בתוכה. וההארה ממנה לעולמות
הוא רק הארה חיצונית בכדי שיוכלו
העולמות להיות במציאות נבראים.

והנה שורש הנשמות הוא בפנימיות
המלכות (ולכן נקראים בני מלכים כמבואר
בהקדמת תיקוניו), ולכן נקראת המלכות
כנסת ישראל, על שם שכונסת בתוכה כל
בחינות ישראל דלעילא (כמבואר בהקדמת
הזהר בתחלתו), והנשמות הם כלי מחזיק
ברכה לקבל בתוכם שפע אלוקי. אמנם
העולמות הם מקבלים רק החיצוניות, רק
מה ששייך לעצם קיומם.

ולכן בראש השנה כשצריכים לבנות
את ספירת המלכות, צריכים לבנותה
בפנימיותה וגם בחיצוניותה, ולזה צריכים
ב' ימים. אמנם מכיון ששניהם הם בתיקון
המלכות, לכן נחשבים ב' הימים לקדושה
אחת. מה שאין כן שאר ימים טובים, שהיום
הראשון הוא מלכות דאצילות והיום השני
הוא מלכות דעשיה, מצד ההתלבשות בע'
שרים בחוץ לארץ, לכן נחשבים ב' הימים
לב' קדושות.

(ע"פ אור התורה בשלח ע' תקעו.
פלא הרמון דרושים לחדש תשרי ע' נה ואילך)

ראש חודש נבלל בראש השנה

מהו להזכיר של ראש חדש בראש
השנה כיון דחלוקין במוספין אמרינן או
דילמא זכרון אחד עולה לבאן ולבאן

(עירובין מ, א)

וצעקון צעק חדש אחיה הוא חג שחמדת
מתכסה בו הוי לומר זה ר"ה פי' שאין לומר
וכנאשי חדשים לא נתפלה ולא בזולתה (תור"ה

זכרון)

הנה ראש השנה הוא בחינת ראש ומוחין של כל השנה. שכמו שיש בנפש ראש ומוחין שבו גילוי כללות החיות וממנו נתפשט ונמשך באברים חיות פרטי לכל אבר לפי מזגו ותכונתו, כך הוא בבחינת הזמן, שבראש השנה הוא גילוי כללות החיות. וממנו נמשך חיות פרטי לכל חודש, כי כל חודש הוא התחדשות החיות מאין ליש. אך בכל חדש הוא התחדשות חיות פרטי, ובר"ה התחדשות חיות כללי לכל השנה.

והעניין הוא, דהנה הזמן דהיינו עבר הוה עתיד, הוא נברא מאין ליש, והתהוות הזמן ממנו יתברך הוא, שהוא למעלה מהזמן, וכהוראת שם הוי' - הוי' הוה ויהיה כאחד, דהיינו שמהוה את הזמן דעבר הוה עתיד. וזהו שאומרים בתפילת ראש השנה "צופה ומביט עד סוף כל הדורות", פירוש, כל הדורות שנמשכים בזמן דשיתא אלפי שנין דהוי עלמא, הוא צופה ומביט מדור ראשון עד דור אחרון בסקירה ותנועה אחת, וגם מה שיהיה עוד עליות העולמות באלף השביעי ועד נ' אלפים יובלות כידוע - הכל הוא צופה ומביט במחשבה אחת לבד. וכמו שכתוב ויצא כברק חיצו, שהוא כמו על דרך משל בריקת המחשבה מן העומק של השכל, שאינו אלא כמו הארה והברקה בעלמא, ובה כלולים כל הדיבורים מה שידבר אחר כך בדיבור שכולל הפרט בתוך הכלל, כמו כן כלולים כל שית אלפי שנים בתוך מחשבתו יתברך שצופה בה מראשם לסופם בסקירה אחת.

וכך הוא גם בעניין הזמן, דהלא מה שיחשוב האדם ברגע אחד יצטרך לדבר אותה המחשבה בדיבור בערך שעה ושתיים, וכל התחלקות האותיות לריבוי רבבות, הנה במחשבה לא היו בגדר התחלקות כלל, אלא רק מחשבה אחת ממש, על דרך משל בתחילת עלות המחשבה באדם לבנות בנין גדול באלפים ורבבות חדרים כו', תהי' רק מחשבה אחת כוללת כל ציור הבנין כו', וכאשר יצטרך לפרט מחשבתו לבנין הבנין, יצטרך לדבר דיבור מיוחד על כל חדר וחדר כו', ויהי' ריבוי רבבות אותיות, ובוודאי כל אותיות הללו היו בהעלם המחשבה תחילה, אך שהיו שם בתכלית היחוד בלתי התראות חילוקים וצורפים כל אחת בפני עצמה עדיין. ונמצא מוכן, שגם שהיית הזמן שעה ושתיים בדיבור, נתהווה מחמת סיבת התחלקות וריבוי באותיות רבים, וכל אות יש לו זמן בפני עצמו עד שיומשך משך זמן שעה אחת או שתיים, מה שאין כן במחשבה אחת שכוללם יחד בסקירה אחת, כי גם הזמן כלול שם בלתי התחלקות.

ועל דרך כל זה יובן למשכיל למעלה במחשבתו ודיבורו יתברך, שבדבר ה' שמים נעשו כו' היינו התחלקות העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, יהי רקיע בפני עצמו ויהי אור בפני עצמו, וידוע דאותו המאמר הוא השרש והמקור להתהוות מהות הנברא, ומתחלק גם לבחינת זמן, כמו שכתוב והחיות רצוא ושוב, פירוש, חיות המאמר אינו נמשך בפעם אחת, אלא בבחינת רצוא ושוב כמו נשימת ההבל, ומזה בא התחלקות המאמר בזמן ומקום, ומחשבתו יתברך הוא הצופה

לילות ראש השנה - כימים

ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמא תתעבר . . ולא הודו לו

חכמים (עירובין לט, א)

סכרי לתרוויכו קדושה אחת היא (רס"י)

השני ימים דראש השנה כיומא אריכתא דמיא, והיינו דאין זה רק מה שהשני ימים נחשבים ליום אחד, אלא דהשני ימים דר"ה הוא כיומא אריכתא, היינו דכולא יומא. דהנה כתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד דהמעלה לעת הוא לילה ויום, אמנם ראש השנה הוא יומא אריכתא, דגם הלילה ליום יחשב, והיינו דהשני לילות דראש השנה הם מאירים כמו היום. ולכן הנה בהשני לילות דראש השנה צריכים למעט בשינה בכל האפשר, ולעסוק בשירים ותשבחות באמירת תהלים.

(ספר המאמרים תש"ב ע' 9)

ומביט כל פרטי התחלקות הדיבור העליון שמחדש בכל יום עד שית אלפי שנין, הכל בסקירה אחת, כי הוא למעלה מהתחלקות הזמן, וזהו כברק חיצו.

ובכל ראש השנה נמשך רק פרט אחד מכללות המחשבה דכל שית אלפי שנה, וכל פרט הוא כלול משש"ה יום, ועל זה אנו אומרים זה היום תחילת מעשיך, להיות כי כל אלף שנה כיום אתמול למעלה מהזמן, וממנו נמשך ונעשה הארה חדשה מהכלל, בחינת הזמן דשנה החדשה.

וזהו הטעם שנקרא חדש גם כן, כי השנה מתחלקת ליי"ב חלקים כלליים כל אחד כלול משלושים, והרי כל חלק הוא מחודש גם במקורו כנ"ל, ומה שנקראים ראשי חדשים וגם מה שנקרא ראש השנה, הכל מטעם הנ"ל לפי שהם כללים לפרטים שלהם.

ובזה יובן מה שאין מזכירים ראש חודש בראש השנה מחמת הכיסוי, היות שראש השנה הוא המשכה כללית הכוללת שש"ה יום, ונחלקים ליי"ב חלקים פרטיים, והפרט בטל ונכלל בכלל כמשל הדיבור במחשבה כנ"ל, לכך המשכת חודש תשרי שהוא חלק אחד פרטי משלושים יום, נכלל ובטל הוא בהמשכה הכללית דראש השנה, וזהו שמתכסה ונכללת בו כמו זיו השמש לגבי השמש שהוא המאור עצמו שהוא בטל ונכלל בו.

(לקוטי תורה נצבים מו, ב, נג, ד. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"ב ע' תשמו ואילך)

בנין פרצוף ספירת המלכות

ראש השנה . . מתפלל תשע (עירובין ס, א)
שֶׁלֶשׁ רֵאשֻׁנוֹת וְג' אַחֲרוֹנוֹת . . מַלְכוּתִים . . וְזִכְרוֹנוֹת וְסֻפְרוֹת (רס"י)

ובמסכת ברכות (כט, א) איתא "הני תשע דראש השנה כנגד מי, א"ר יצחק דמן קרטיגנין כנגד תשעה אזכרות שאמרה חנה בתפלתה, דאמר מר בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה". ובירושלמי שם

(פ"ד ה"ג) נתנו טעם אחר לשייכות לתפלת חנה, "תשע של ראש השנה מניין אמר רבי אבא קרטוגנא כנגד תשע אזכרות שכתוב בפרשת חנה וכתוב בסופה ה' ידין אפסי ארץ".

והנה בכתבי האריז"ל (פע"ח שער השופר פ"ה) מבואר הטעם למספר תשע ברכות (וגם תשעה קולות דשופר) בפנימיות הענינים, משום שעבודת היום היא כמבואר במסכת ר"ה "אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם וכו' ובמה בשופר". והיינו שצריך לבנות את ספירת המלכות, והיינו, משום שיש ספירות בעולם האצילות שנאצלו בעשר נקודות (כמו חכמה שבחכמה, בינה שבחכמה וכו'), אבל המלכות נאצלה בשורשה רק נקודה אחת (ויש בזה ב' דעות, אם רק כתר דמלכות, או רק מלכות שבמלכות), וצריך לבנותה ולהמשיך בה ט' ספירות כדי שתהיה פרצוף שלם של עשר ספירות.

וביאור העניין הוא, דהנה עיקר בחינת מדת המל' הוא להיות מלך על עם, ומשם נמשך חיות כל העולמות, וכמו שכתוב מלכותך מלכות כל עולמים, שכל עולמים שרש חיותם הוא מבחינת מלכות. אמנם היות וענין המלוכה אינו אלא השפלה וירידה אצלו יתברך, שהרי בידיעתו יתברך הם ממש כלא חשיב, וצריך לצמצם את עצמו להוות את מציאות העולמות ולהחיותם, לכן ספירת המלכות מצד עצמה היא באופן דהסתלקות למקורה ושרשה, שלא לרדת להאיר לעולמות.

וזהו העבודה דראש השנה "שתמליכוני עליכם", היינו לעורר לקב"ה רצון ותענוג להיות מלך. והיינו על ידי אמירת התפלות והבקשות ה' מלך, ואמירת פסוקי מלכויות ותקיעת שופר.

אמנם בכדי שהמלכות תאיר בעולמות בכל הבחינות שבה, לכך לא די להמשיך הרצון הכללי למלוכה, אלא צריך לבנותה בכל בחינותיה, וזהו שבנין המלכות הוא מהט' ספירות שקודמין לה, דהנה בחינת מלכות שבכל ספירה הוא בחינת הגילוי שבה, והיינו מה שבכוונה לגלות את ענינה (כמו מלכות דחכמה היינו גילוי החכמה וכו'), ובנין ספירת המלכות הוא על ידי שמאירים בה בחינות המלכויות שבכל ספירה וספירה ואז נעשית המלכות בחינת פרצוף שלם היינו להחיות הנבראים שלמטה.

וזמן בנין המלכות הוא בראש השנה, דכמו אדם הראשון וחוה דיו פרצופים נבראו ואחר כך נסר אחת מצלעותיו ואחר כך ויבן ה' אלקים את הצלע. כמו כן עצם המלכות (בחינת נוקבא) נאצלה בסוד שרש רק נקודה חדא, ובראש השנה הוא בנין המלכות להיות נבנה בפרצוף שלם בט' ספירות כנ"ל.

וזהו שמסיים "ה' ידין אפסי ארץ", והמשך הכתוב הוא "ויתן עוז למלכו", דתשע הברכות הן בנין ספירת המלכות על ידי ההמשכה מט' ספירות העליונות, דזהו נתנית עוז וכו' לספירת המלכות, בראש השנה, כאשר "ה' ידין אפסי ארץ".

(ע"פ לקוטי נצבים נא, ב. ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי פ' בלק (רח, ג-ב). ביאורו"ז להצ"צ ע' עט. אור התורה שמות א"פ. ספר המאמרים תרמ"ד ע' קנו. תרנ"ו ע' רמד. עזר"ת ע' נו ואילך)

המבחן

על

אגרת התשובה

המבחן יתקיים באופן דיגיטלי ב-2 מועדים לבחירתכם:

• יום חמישי ו' תשרי, בין השעות: 19:30-21:30

• מוצאי שבת שובה, בין השעות: 20:30-23:00

איך נבחנים?

נכנסים לאזור האישי

לב לדעת lladaat.co.il

הכניסה באמצעות שם משתמש וסיסמה
(מספר הטלפון ומספר זהות)

או

מחייגים לטלפון

מספר 08-9786892

הכניסה באמצעות מספר זהות

המבחן יתקיים על אגרת התשובה עם הביאור, ללא ההערות וההספות

כרטיסי 'לב לדעת' טעונים במלגות יחולקו לאחר המבחן

באמצעות הדואר והנציגים

שו"ת עם רבני 'לב לדעת': 072-2219050

שלוחה 2, בימים א-ה, בין השעות 13:30-15:30, 21:30-23:00

לפרטים ויצירת קשר: 072-2219050

מענה אנושי בשלוחה 5, בימים א-ה, בין השעות 13:00-15:30

מייל: lladaat@gmail.com

שימו לב!

הרישום לתוכנית הלימוד בשער היחוד והאמונה

נמשך עד ט"ו חשון תשפ"א

המבחן יתקיים בעז"ה בחודש כסלו